

Raskaan liikenteen kuljetusten sujuvuus ja turvallisuus talviolosuhteissa

Kuljetusten sujuvuus talviolosuhteissa varmistetaan parhaiten tienpitäjän ja kuljetusyrittäjien yhteispelillä. Lähtökohtaisesti kuljettajan on sovitettava ajonopeus ja varusteet keliolosuhteiden mukaan. Kuitenkin, jos kuljettaja epäilee, ettei tietä pitkin pysty ajamaan turvallisesti vallitsevissa olosuhteissa hänen tulisi olla yhteydessä Tieliikennekeskuksen Tienkäyttäjän linjalle.

Talvisin kelit voivat muuttua poikkeuksellisen nopeasti, jolloin hoitourakoitsijan on mahdoton vastata laatuvaatimusten mukaisesta teiden hoidosta. Koko käytettävissä oleva kalusto on kuitenkin suorittamassa hoitotoimenpiteitä. Päätiät pidetään talvellakin paljaana ja hoitolenkit ovat siksi melko lyhyitä. Sen sijaan vähäliikenteisellä tieverkolla yksittäinen hoitolenkki on keskimäärin n. 70 km pitkä, joten hankalassa talvikelissä sen läpi ajaminen kestää noin kaksi tuntia. Vaikka kunnossapitoajoneuvo olisi jatkuvasti liikenteessä, kovilla tuulilla tai runsaan lumisateen aikana tiestölle ehtii kertyä useampi sentti lunta hoitolenkin aikana. Liukkaudentorjunnassa käytettävä hiekka voi puolestaan huuhtoutua vesisateella helposti pois jäätyneeltä tienpinnalta. Lisäksi liukkaalla kelillä hoitolenkin ajaminen kestää kauemmin ja hiekan haku välillä hidastaa lenkkiä entisestään.

Miten toimia tilanteissa, joissa epäilet, ettet pysty ajamaan tietä pitkin turvallisesti:

- Soita Tieliikennekeskuksen Tiekäyttäjän linjalle 0200 2100
- Anna oma puhelinnumerosi ja pyydä urakoitsijaa soittamaan takaisin
- Kerro mahdollisimman täsmällisesti sijaintisi ja ongelma
- Odota urakoitsijan yhteydenottoa ja sovi urakoitsijan kanssa tarvittavista toimista ja aikataulusta
- Jos pystyt jatkamaan matkaa ennen kunnossapitoajoneuvon saapumista, ilmoita asiasta urakoitsijalle tai Tienkäyttäjän linjalle

Kuljettajan tulisi olla yhteydessä Tieliikennekeskuksen Tienkäyttäjän linjalle, mikäli hän havaitsee, että tie on liukas, ajoneuvo jää kiinni tai hän epäilee, ettei pysty ajamaan tietä pitkin turvallisesti vallitsevissa olosuhteissa. Tienkäyttäjän linjalle soitettaessa kuljettajan tulisi antaa oma puhelinnumerosi ja pyytää urakoitsijaa soittamaan hänelle. Puhelimessa on tärkeää kertoa mahdollisimman täsmällisesti oma sijainti tiestöllä sekä tien kunnossapidossa oleva ongelma. Tieliikennekeskus välittää tiedon urakoitsijalle ja urakoitsija ottaa kuljettajaan yhteyttä. Urakoitsija kertoo kuljettajalle, missä hoitoauto on liikenteessä ja milloin se ehtii auttamaan kuljettajaa. Hän ilmoittaa tilanteesta kunnossapitoajoneuvon kuljettajalle, joka pyrkii kiirehtimään paikalle pääsyään. Jos kunnossapitoajoneuvo on juuri hoitolenkillä, se ei voi keskeyttää lenkkiä, vaan tulee paikalle lenkin mukaisessa järjestyksessä. Kunnossapitoajoneuvon kuljettaja voi kuitenkin toimenpiteitä keventämällä nopeuttaa paikalle saapumistaan. Sen sijaan lenkin keskeyttäminen kokonaan voisi aiheuttaa vastaavanlaisia ongelmia muualla hoitolenkin varrella, ja tällöin systemaattinen

teiden hoito jää tekemättä ja ainoastaan ilmoitetut ongelmakohdat tulevat hoidettua. Jos kuljettaja jostain syystä pystyy jatkamaan matkaansa ennen kuin kunnossapitoajoneuvo ehtii paikalle, on tärkeää ilmoittaa siitä urakoitsijalle tai Tienkäyttäjän linjalle, ettei kunnossapitoajoneuvo turhaan kiirehdi paikalle.

Koska vähäliikenteisellä tiestöllä voi väliaikaisesti olla liukkautta tai tuiskulunta, raskaan liikenteen kuljettajien olisi hyvä varautua näihin tilanteisiin varustamalla auto ja käyttämällä tarpeen tullen lumiketjuja tms. Jos kuljettaja epäilee, ettei pääse esim. mäkeä ylös, parempi vaihtoehto on soittaa Tienkäyttäjän linjalle ja jäädä odottamaan apua kuin yrittää mäkeä ylös riskillä, jolloin vahingot voivat olla suuremmat ja avunantaminen vaikeutuu. Kuljetusten suunnittelussa pitäisi myös huomioida mahdollisuuksien mukaan jo ennakkoon reitin turvallisuus ja ajankäyttö erilaisissa talviolosuhteissa.

ELY-keskukset vastaavat maanteiden talvihoidosta, kunnat katuverkoista ja yksityisteistä huolehtivat tienhoitokunnat. Varsinais-Suomen ELY-keskus vastaa Varsinais-Suomen ja Satakunnan maanteistä, joita on yhteensä 8 000 km.

Maantiet on jaettu 10 urakka-alueeseen. Kunkin urakka-alueen teiden hoidosta vastaa kilpailutuksessa valittu urakoitsija. Alueurakkaan kuuluvat sekä teiden talvi- että kesähoito. Teiden kesä- ja talvihoidolla varmistetaan, että tiet ovat liikennöitävässä kunnossa kaikkina ajankohtina. ELY-keskuksen aluevastaavat valvovat alueurakoitsijoiden toimintaa pistokokein. Yksi aluevastaava valvoo n. 2 000 km tieverkkoa. Aluevastaavilla on mahdollisuus sakottaa urakoitsijaa hoitotoimien laiminlyönneistä.

Tiet on jaettu 5 eri hoitoluokkaan mm. teiden liikennemäärien ja liikenteellisen merkityksen mukaan. Hoitoluokat määrittelevät, missä kunnossa teiden on oltava talvella, tai kuinka nopeasti on ryhdyttävä toimenpiteisiin kelin muuttuessa huonommaksi lumen tai liukkauden vuoksi. Talvihoidon taso on erilainen eri hoitoluokan teillä, mutta saman luokan tiet hoidetaan koko maassa samantasoisesti. Tielläliikkujien onkin varauduttava vähäliikenteisillä teillä erilaisiin talviolosuhteisiin kuin pääteillä. Emme silti voi taata pääteilläkään kesäkeliä talvella, vaikka tavoittemme onkin lähes paljas tienpinta. Sään muuttuessa saattaa pääteilläkin olla joskus huono ajokeli, sillä kunnossapitotoimet vaativat oman aikansa.